

In de ogen gekeken: RICHARD VAN DONGEN, JAN KWISTHOUT HANS BROEDERS

TEKST & FOTOGRAFIE HANS BOCK

De winterse havenvisserij is een onderwerp dat de gemoederen in vliegvisserij Nederland vanaf midden november tot en met maart bezighoudt. Reden genoeg om bij deze manier van vliegvissen een aantal cracks in de ogen te kijken. Ik sprak af met drie leden van vliegvissvereniging Daddy Longlegs uit Breda om in het zuiden des lands de diverse technieken van deze visserij te bespreken.

Als ik aan kom rijden, staan Jan, Hans en Richard zich warm aan te kleden. Het is acht uur op deze miezerige, grijze oudejaarsdag van 2011. De thermometer wijst acht graden Celsius aan. Niet echt koud, zeker niet voor de tijd van het jaar, maar door het druilerige weer voelt het onaangenaam aan. Het is alsof de kou je lichaam binnendringt. "Zilverkousen helpen erg goed om koude voeten te voorkomen", zegt Richard. "Ze stimuleren de doorbloeding, waardoor je veel minder snel koude voeten krijgt." Hans heeft vandaag voor het eerst zijn elektrische sokken aan. "Er is niets zo vervelend als koude voeten tijdens het vissen. Als je voeten eenmaal koud zijn, krijg je het helemaal koud. Ik heb een paar elektrische sokken aangeschaft." Omdat ik het idee heb in de maling genomen te worden, toont Hans de kleine accu die in zijn waadpak hangt. "Dit is de draadloze thermostaat, met drie standen", voegt hij toe, wijzend naar een rond hangertje dat aan

zijn jas hangt. Volgens Jan is het belangrijk om meteen het water uit te gaan, als je merkt dat je moet plassen. "Veel vissers houden het op, omdat het een gedoe is om eerst met je bellyboat naar de kant te gaan en vervolgens jas, waadpak en andere kleding los te maken. Toch is dat juist verkeerd. Door het plassen verdwijnt de kou uit je lichaam. Ook kan ik iedereen aanraden om een klein handdoekje in de bellyboat mee te nemen. Steeds als je aan de natte en ijskoude vissen zit, loopt er ook ijskoud water over je handen. Door steeds je handen even droog te maken, blijven ze langer warm." Het valt mij op dat iedereen zijn hengels al opgetuigd meegebracht heeft. "Vooral als het erg koud is, valt het niet mee om een onderlijn met een paar vliegen in elkaar te knopen", licht Hans toe. De loshangende vliegen zijn voorzien van aluminiumfolie. "Op die manier blijven ze niet overal aan haken, als je ze in en uit de auto legt", verduidelijkt Jan.

HOE KOUDER HOE GECONCENTREERDER

Als ik vraag waarom we juist in deze haven vissen, antwoordt Richard: "Ik heb jarenlang met de vaste stok wedstrijden gevestigd en ken daar

nog veel vissers van. Zij vissen nu ook in de havens en van hen hoor ik vaak waar de vis zit. Het is overigens niet zo dat je in elke haven zomaar terecht kunt. Vaak moet je lid zijn om over het terrein of de steigers te mogen lopen. Soms is een haven ook niet geschikt voor de bellyboot. Ik hoor bijvoorbeeld goede berichten over de haven van Oudenbosch. Met de vaste stok wordt daar goed gevangen. Het is echter onmogelijk om er ergens met de bellyboot het water in te gaan. Overal heb je te maken met een kade van anderhalve meter hoog. Het is ook niet zo dat een haven de hele winter door veel vis huisvest. Daarom is het vaak ook een kwestie van gewoon proberen." Jan vult aan: "Vorige week visten we met een aantal bevriende vliegvissers uit het wedstrijd-circuit in de haven van Sprang-Capelle. We hadden er goede berichten over gehoord, maar uiteindelijk viel het met de vlieg erg tegen." "Vooral als je in een nog onbekende haven vist, kan een visvinder een handig hulpmiddel zijn", merkt Richard op. "Je ziet precies hoe diep het is en kunt daar met je lijn- en vliegkeuze op inspelen." "Sjouwen met een accu hoeft niet", volgens Jan: "Er zijn heel kleine, compacte accu's voor eenvoudige visvindders op de markt. Er zijn inmiddels modellen die op een aantal penlites werken. Het is zelfs mogelijk om je visvinder te laten werken op de accu van je accuboormachine. Je moet alleen goed uitkijken dat je de plus en de min goed aansluit, maar dan kun je met een volle accu een heel seizoen vooruit." Als we onze flippers hebben aangetrokken en het water inglijden, peddelt iedereen naar een ander deel van de eerste steiger. "Door elkaar op de hoogte te houden van de vangsten, kom je snel te weten waar de vis zich ophoudt", legt Hans uit. "Het gebeurt vaak dat je in grote delen van de haven geen vis kunt haken en dat je op een bepaalde plek de ene na de andere vis vangt. Ik denk dat het met stromingen van het water in de haven te maken kan hebben. Overal kan de vis beschutting vinden en zijn er plaatsen, bijvoorbeeld rondom woonboten, waar het water iets warmer is, maar

dat zijn toch niet altijd de plaatsen waar de meeste vis zich ophoudt. Hoe kouder het wordt, hoe geconcentreerder de vis op bepaalde plaatsen ligt en hoe minder de vis zich verplaatst. Het is op zulke momenten heel belangrijk om heel precies de haven uit te kammen op zoek naar de vis." Als ik vraag tot welke temperaturen het nog zin heeft om te vissen, zegt Hans: "Het hangt niet van de temperatuur af of je vis vangt. Als ze er zitten, vang je ze. Ik heb weleens moeten stoppen, omdat het water van de haven, aan de kant waar ik eruit moest, aan het dichtvriezen was. Ik vond het best spannend om al peddelend met mijn bellyboot de scherpe, dunne ijslaag te moeten breken om aan de kant te komen!"

SYSTEMEN

Het wordt al snel duidelijk dat de hoek van de haven waarin we ronddobberen vol zit met roofblei van 6 tot 12 centimeter. Vanuit de bellyboot kun je in het heldere water hele wolken onder het wateroppervlak zien hangen. Het is even leuk als elke worp twee roofbleitjes oplevert, maar het is de mannen om de grotere havenvissen te doen. Het betekent voor Richard dat hij nu dus niet met een amberlijntje vist. "Het vissen in de haven komt erop neer dat je zoekt in welke

waterlaag de grote vissen zitten. Meestal gebruik ik een amberlijn waar ik een stukje sinktip van ongeveer 35 centimeter aangelust heb. Op die manier zakken mijn vliegen rustig naar beneden. Door na het inwerpen te wachten met strippen en te tellen hoe lang ik de lijn heb laten afzinken, bepaal ik hoe diep de vis zit en kan ik steeds op dezelfde diepte mijn vliegen aanbieden. Dat kan natuurlijk ook heel goed met een intermediale lijn gedaan worden. Als ik nu met een amberlijn zou vissen, kom ik niet door de laag met kleine roofblei heen, zonder dat ze steeds mijn vliegen pakken. Ik gebruik daarom vandaag een drijvende lijn, met een harde kunststof beetverklikker, die ik helemaal bovenaan mijn 10 voets leader schuif. Omdat die beetverklikker niet in mijn topoog kan, gebruik ik ook een 10 voets hengel, aftma 4. Ik vis met twee heel zware nimfen. Het zijn exemplaren met een 2,8 millimeter tungsten kop en nog eens een aantal loodwikkelingen op de haaksteel. Echte dieptebommen dus! Op die manier kom ik snel door de dikke laag met roofblei heen, zonder dat de visjes mijn vliegen kunnen pakken. Het nadeel van deze manier van vissen is dat je geen verschillende lagen afvist. Je vist alleen op de dieptes waar je twee vliegen hangen. Het grote voordeel is daarbij dat je door heel langzaam achtjes te strippen en de beetverklikker naar je toe te bewegen, constant op die diepte je vliegen aan kunt bieden. Met de meeste andere systemen vis je de vlieg bij het binnenstrippen omhoog."

Op de plaats waar we vissen is de haven tussen de 3 en 4 m diep. Richards systeem werkt prima. De ene na de andere vis wordt gevangen. Hoofdzakelijk voorns, met af en toe een baars. Jan merkt op: "Als een haven dieper is, kun je met een langzaamzinkende lijn de waterlagen afvissen. Je zult zien dat je de rietvoorns meestal boven de grond vangt en de blankvoorns tegen de grond. Ook kan de haakmaat van de vlieg belangrijk zijn. Als er wat meer kleinere vis zit, vang je beter met vliegen op haakmaat 16 of kleiner. Normaal gesproken begin ik altijd met vliegen op haakmaat 12. Mijn leader bestaat in zijn geheel uit 16/00 nylon. Ik gebruik bewust geen getaperde leader, omdat die veel langzamer zinkt dan een stuk nylon van één dikte. Op ongeveer 60 centimeter boven de eindvlieg knoop ik een tweede vlieg aan een zijlijntje." Ook Jan vist op de manier van Richard en is voortdurend vis aan het drillen. Hans gebruikt een intermediale lijn met twee zware vliegen. Op die manier zakt hij ook snel genoeg door de laag roofbleitjes, maar vist hij actiever door de hele waterkolom. "Soms krijg ik beten als ik mijn lijn binnenstrip als die nog aan het afzinken is, maar meestal worden de vliegen gepakt als ik de lijn vanuit de diepte omhoog strip." Uiteindelijk vangt ook Hans de ene vis na de andere.

▶ **BAKKEN EN BEROEPSVISSERIJ**

Hoewel Hans, Richard en Jan deze ochtend heel veel vis vangen, valt het ze op dat zij de laatste jaren minder vis in de havens aantreffen en dat ze ook kleinere vis vangen. "De echte dikke bakken van een paar jaar geleden vangen we al winters niet meer. We vingen toen rietvoorns van 40 centimeter", zegt Jan. "Je kon niet met een aftma 4-hengel vissen, want als je er een doublet van dergelijke vissen aan

had, zag je door het gewicht de blank om zijn as draaien." Al snel valt het woord beroepsvisserij. "Het is natuurlijk niet te bewijzen", zegt Richard, "maar ik heb de beroepsvisser die op de Maas actief is wel eens aan het werk gezien. Dat gaat er bijzonder groots en effectief aan toe. Men vaart met twee grote sloepen ongeveer 300 meter naast elkaar, evenwijdig aan de oever de rivier af. Tussen de sloepen hangt een groot sleepnet, de zegen. De sloep die het dichtst bij de oever vaart, heeft een dikke stalen ketting over boord hangen, waarmee men de vis, die tussen de basaltblokken ligt, ertussenuit jaagt, naar het midden van de rivier. Die vis schiet dan meteen ook het net in en zou, zonder de ketting, niet gevangen worden." Als ik vraag hoe men op een rivier van ongeveer 400 meter breed, 300 meter uit elkaar kan varen, met een net ertussen, zegt Richard: "De sloep die het verst uit de kant vaart, voert een groot zwaailicht. De overige scheepvaart weet dat men dan aan het vissen is en moet eromheen varen. Wanneer men een stuk rivier heeft afgevist, varen de twee sloepen naar elkaar en sluit het net zich. Het moederschip komt dan met behulp van een kraan de buit uit het water takelen. Soms zit er zoveel vis in het net dat de kraan het niet aankan. Men leegt het net dan eerst voor een deel met de hand, waarna de kraan de grote bal met vis uiteindelijk aan boord hijst. Wanneer dit is gebeurd, bevist men langs de andere oever van de rivier hetzelfde traject nog eens in omgekeerde richting." Olk kom voor mijzelf tot de conclusie dat het eigenlijk een wonder is, als er op die manier nog een vis ontsnapt. ◀